

Talousarvion 2026 sopeuttamistoimenpiteet, jotka koskevat in-house-yhtiöiden palveluja Pohjanmaan hyvinvointialueelle

Omistajaohjausjaosto 26.08.2025 § 68
ÖVPH/5053/00.02.03/2025

Valmistelija Jakobsson-Pada Linda
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 649 2883, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluehallitus on kokouksessaan 9.6.2025 § 122 käsitellyt talousarviotyön kehykset 2026. Kokouksessa arvioitiin nykytilan perusteella, että vuodelle 2026 vaaditaan noin 53 miljoonan euron sopeuttamistoimenpiteet. Vuoden 2026 sopeuttamistoimenpiteet ovat alkuperäistä suunnitelmaa suuremmat, koska vuonna 2025 ei saavuteta suunniteltua tasoa ja vuoden 2026 rahoitus on pienempi kuin valtiovarainministeriön alkuperäisessä laskelmassa.

Hyvinvointialueen on pyrittävä tekemään sopeuttamistoimia, jotka vähentävät kustannuksia pysyvästi, erityisesti kun rahoitus ei kasva samassa tahdissa kustannustason kehityksen kanssa. Sopeuttamistoimenpiteet tehdään jatkossakin hyvinvointialueen strategioiden mukaisesti niin, että väestön palvelut eivät vaarannu.

Hallitus velvoitti johdon laatimaan toimenpiteitä sen kertyvän alijäämän kattamiseksi, jonka arvioidaan muodostuvan vuoden 2025 loppuun mennessä.

Ostot in-house-yhtiöiltämme ovat vuosittain noin 100 miljoonaa euroa. Ruoka- ja siivouspalveluja tuottavien in-house-yhtiöiden osalta aluehallitus on hyväksynyt 17.3.2025 erillisen sopeutuspaketin vuosille 2026 ja 2027. Tämän paketin muutokset valmistellaan erillisessä pykälässä.

Omistajaohjausjaosto on 12.6.2024 § vahvistanut vuoden 2026 talousarviolle 1 miljoonan euron säästövaatimuksen. Tuosta summasta 340 000 € koskee ruoka- ja siivouspalveluja, ja 660 000 €:n loppusumma on jaettu muille in-house-yhtiöille (ks. liitteen taulukko). Näille in-house-yhtiöille ehdotetaan nyt 2 030 000 euron lisäsopeutustoimia vuoden 2026 talousarvioon. Jakauma ilmenee liitteen taulukosta.

Samojen in-house-yhtiöiden aikaisemmat, vuosien 2023-2025 sopeuttamistoimet ovat 2 820 000 euroa. Näin ollen kyse on yhteensä 4 850 000 euron sopeuttamistoimista vuosina 2023-2026.

Omistajaohjausjaoston tulee myös nimetä yhteyshenkilöt, joiden tehtävänä on mm. seurata, että säästöä todella syntyy hyvinvointialueen vahvistettuun talousarvioon nähden.

Hallintojohtaja Jakobsson-Pada Linda

esittää

- että omistajaohjausjaosto hyväksyy hyvinvointialueen in-house-yhtiöiden vuoden 2026 lisäsäästövaatimuksen jakautumisen liitteen mukaisesti ja että tämä otetaan huomioon vuoden 2026 talousarvioehdotuksessa.
- että omistajaohjausjaosto painottaa, että säästövaatimukset tulee täyttää ensisijaisesti in-house-yhtiöiden toimintaa tehostamalla ja aktiivisessa vuorovaikutuksessa hyvinvointialueen nimeämien koordinoijien kanssa. Säästöjen tulee olla pitkäaikaisia ja kestäviä, eivätkä ne saa vaarantaa hyvinvointialueen toimintaa.
- että omistajaohjausjaosto ilmoittaa kaikille asianomaisille yhtiöille, että yhtiöiden esittelemien toimenpiteiden tulee olla realistisia tehostamistoimenpiteitä, jotka vähentävät hyvinvointialueen vuosikustannuksia pienempien suoritehintojen tai yksikköhintojen tai vastaavan hintojen laskun muodossa nykyiseen talousarvioon verrattuna.
- että omistajaohjausjaosto painottaa, että yhtiöiden ja koordinoijien tulee sopia yhdessä, miten säästötavoitteiden toteutumista seurataan siten, että säästöä todella syntyy hyvinvointialueen vahvistettuun talousarvioon nähden. Yhtiöiden tulee ilmoittaa

välittömästi, jos riskinä on, että säästövaatimusta ei voida toteuttaa.

- että omistajaohjausjaosto nimeää koordinoijat seuraavasti:

- Hallintopäällikkö Maria Liukkonen sekä IT-johtajat Kimmo Tiira ja Pia Haglund nimetään 2M-IT:n kanssa käytävien keskustelujen koordinoijiksi.
- Palvelupäällikkö Kirsti Mylläri ja tukipalvelukoordinaattori Hanna Tikkanen nimetään hyvinvointialueen koordinoijiksi Provinan kanssa käytävissä keskusteluissa
- TT Botnian osalta nimetään HR-kehittämispäällikkö Kerstin Granlund ja HR-johtaja Juha Suikkanen säästövaatimusten toteuttamista koskevien keskustelujen koordinoijiksi.
- Mico Botnian osalta koordinoijaksi nimetään toimialajohtaja Satu Hautamäki.
- Fimlab laboratorioden osalta nimetään toimialajohtajat Sofia Svartsjö ja Christian Palmberg sekä hallintopäällikkö Maria Liukkonen säästövaatimusten toteuttamista koskevien keskustelujen koordinoijiksi.
- Selkämeren Terveiden osalta nimetään toimialajohtajat Sofia Svartsjö ja Christian Palmberg sekä projektipäällikkö Timo Pellinen ja hankintajohtaja Niklas Teir säästövaatimusten toteuttamista koskevien keskustelujen koordinoijiksi.

Pykälä ehdotetaan tarkastettavan välittömästi, minkä jälkeen se annetaan tiedoksi asianomaisille in-house-yhtiöille ja koordinoijille.

Päätös:

Esittelijä korjasi ehdotusta siten, että TT Botnia Oy:n keskustelujen koordinoijaksi muutetaan työkykykoordinaattori Lenita Fjellström-Nygård korvaamaan HR-kehittämispäällikkö Kerstin Granlundin.

Omistajaohjausjaosto kävi asiasta laajaa keskustelua, huomioiden yhtiöiden mahdolliset aikaisemmat säästötoimenpiteet ja vaikutukset hyvinvointialueen toimintaan.

Jäsen Mari Viljamaa ehdotti, että 2M-IT:lle kohdennetun säästöpotentiaalin tarkastelu avataan uudelleen, koska yhtiölle kohdennettu säästö on suhteessa niin pieni, että sen tarkastelu ja perustelut on syytä tehdä uudelleen. Mahdollinen lisäsäästö kompensoisi muiden yhtiöiden säästötarpeita. Samalla Viljamaa esitti, että kaikille yhtiöille, joita säästötoimenpiteet koskevat annetaan mahdollisuus laatia lyhyet skenaariokuvaukset siitä, mitä esitetyt säästövaateet käytännössä merkitsevät esimerkiksi palvelun laadun, henkilöstön tai muun toiminnan näkökulmasta. Näiden skenaariokuvauksien pohjalta omistajaohjaus arvioi uudelleen säästöjen kohdentumista yhtiöiden välillä. Kokonaisuudessaan säästettävän summan taso ei muutu. Ehdotus ei saanut kannatusta, joten se raukesi.

Esittelijä ehdotti lisäyksenä esitykseensä, että yhtiöitä pyydetään toimittamaan omistajaohjausjaoston 7.10.2025 pidettävään kokoukseen tarkemmat suunnitelmat siitä miten asetetut säästötavoitteet saavutetaan.

Jäsen Elin Härmälä ehdotti, että asetetut säästömäärät yhtiöille jaetaan uudelleen siten, että 2M-IT Oy:lle kohdistuu 150 000 € lisäsäästöä, edellyttäen että Fimlab laboratoriot Oy:lle asetetusta säästötavoitteesta vähennetään 100 000 € ja TT Botnia Oy:lle asetetusta säästötavoitteesta vähennetään 50 000 €. Härmälä kannatti myös esittelijän tekemää ehdotusta lisäyksestä. Jaoston jäsen Ribacka kannatti Härmälän ehdotusta.

Äänestyksessä asetettiin valmistelun ehdotus lisäyksineen Härmälän ehdotusta vastaan siten, että Härmälän ehdotus oli EI ja valmistelun ehdotus lisäyksineen oli JAA. Äänestyksen jälkeen Härmälän ehdotus voitti 6 EI äänellä (jäsenet Borg, Schrey, Ribacka, Härmälä, Nyholm, Linnarinne), JAA ääniä oli 0, poistuneita oli 2 (jäsenet Karppi ja Kaunismäki) ja yksi äänesti tyhjää (jäsen Viljamaa). Näin ollen päätökseksi tuli Härmälän ehdotus, sisältäen esittelijän tekemän korjauksen ja lisäyksen.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Jaoston jäsen Mari Viljamaa jätti päätöksestä eriävän mielipiteen.

Jakelu